

128
HAJ ARI

ՕՐԿԱՆ ԳՐԱՆՑԱՅԻ ՀԱՅ ՍԿԱՎՈՒՏՆԵՐՈՒ

ORGANE DES SCOUTS ARMÉNIENS EN FRANCE

Բ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ
2-ր ՏԱՐՈՒԱՑ 2-ր ՏԱՐՈՒԱՑ

4-5

1931

* * ՅՈՒՆՎԱՐ - ՓԵՏՐՎԱՐ * *
* * JANVIER-FEVRIER * *

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՊԵՏԻՆ ԽՕՍՔԸ	Գ. ՄԵծատուրեան
ՆՈՐ ՏԱՐՈՒԱՑ ՈՒՂԵՐՁ . . .	Վերի Լմին Մենաւորը
ՈՒՐ Է ՀԱՅ ՍԿԱՎՈՒՏՈՒԹԻՒՆԸ Սկառւա	
ԲԱՆԴԱՐ-ԼՈԳԵՐԸ	Աֆելա
ԱՌԱՋՆՈՐԴԱԿԱՆ ԽՈՐՃՈՒՐԴԸ	Արմ. Զամալեան
ԳԱԻԱԶԱՆՆԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ . . .	Սուրէն Նալպամուեան
ԴԵԿՏ. 13 Ի ՀԱՆԴԵՍԸ	Հայ Արի

Սինէ Հայ Արի, Միութեան կեանքը

Գին է 2.50 դրամ

2001

1 / OCT 2010

2013

ՀԱԻ ԱՐԻ

REVUE MENSUELLE

Organe de l'association des Scouts Arméniens

Reconue par le Bureau International de Scoutisme

Directeur : KOURKÈNE MEDZADOURIAN

ՕՐԿԱՆ ՖՐԱՆՍՈՎԻ ՀԱՅ ՍԿԱՌԻՏՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

Կը իրատարակուի ամիսը մէկ անգամ խմբագրական մարմնի մը կողմէ

Յօլուած և դրամական առաքումներ ընել հետևեալ հասցէին՝

ԳՈՒՐԳԵՆ ՄԵԾԱՏՈՒՐԵԱՆ

3, Rue Gustave Tricard

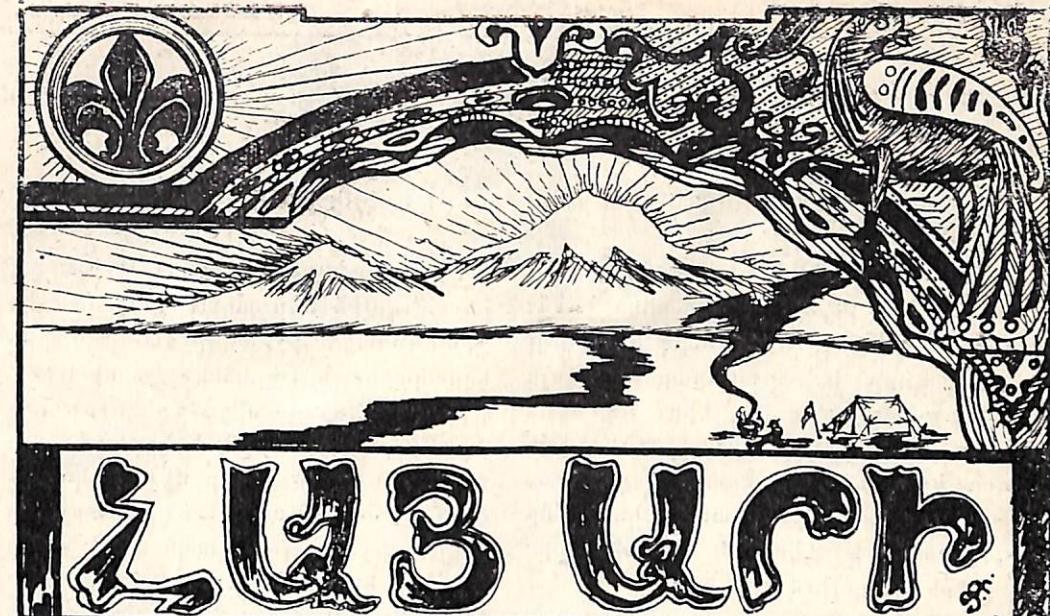
BAGNEUX (SEINE) FRANCE

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Ֆրանսա, Սուրիա և Պալէստիներ տարեկան 25 ֆրանֆ

Ուրիշի երկիրներ ,,, 2 տոլար

Հատը ձեռքէ կը ծախուի 2.50 ֆրանֆ

Բ. ՏԱՐԻ
ԹԻՒ
4-5
ԴԵՏԻՆ ԽՈՍՔԸ

ՅՈՒՆԱՏԱՐ
ԱՄՄԱԳԻՐ ՖՐԱՆՍՈՎԻ ՀԱՅ ՍԿԱՌԻՏՆԵՐՈՒ ՓԵՏՐՎԱՐ
1931

Ե Ա Յ Ա Ր Ի Պ Ա Ս Ը

Դեկտեմբեր 13 ի երեկոյցին արդիւնքը եղաւ մեր սպասածէն աւելի: Փարիզի նորագոյն և ամենազեղեցիկ սրահը լեցուած ծնողքներու և բարեկամներու խուռն բազմութեամբ մը, աննկարագրելի խանդավառութիւնը և այդ բան ընտրուած հասարակութիւնը մեծ նշանակութիւն ունեցող ցոյց մը եղան ի պատիւ մեր Միութեան:

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆԻ

Արդիւնքը վարձատրութիւնը եղաւ մեր տղոց աշխատանքին: Սրահը վարձուած էր Սեպտեմբեր 15 ին և հանդէսին բրոբականուր սկսած Հոկտեմբերէն սկսեալ: Հակառակ նոյեմբերի եր-

րորդ շաբթուան յայտարարուած ուրիշ երեկոյցի մը մեր հանդէսը ստացաւ իր արժանի վարձատրութիւնը: Աւրախ ենի այս արդար արդիւնքին համար, այլապէս վրդովեցուցիչ պիտի ըլլար այս պարագան:

ՊՐՈՊԱԿԱՆԱՑԸ

Պրօպականուր կը պայտին ոչ միայն մեր սկառտներուն այլ Միութեան Հովանաւոր Մարտինին, մեր ծընողքներուն և Միութեան ազնիւ բարեկամներուն, որոնք այնքան ազնուօրէն նապատեցին հանդէսի յաջողութեան՝ ըլլայ տամսակներու ցրումը, ըլլայ հանդէսին բերանացի պրօպա-

7630-Ա3

կանոք լրացուցին մամուլին օժանդակութեան պակասը:

ՀԱՆԴԵՍԸ

Ֆրդ հանդէսին, գերազանցեց նախորդները, ինչպէս խոստացած էինք: Ոչ միայն աւելի ժողովուրդ կար, այլ յայտագիրը և մքնոլորտը լաւագոյն յառաջդիմութեան մէջ էին: Սկառտները իրենց իսկ քէ բուլ և քէ յառաջդիմութեամբ գերազանցեցին նախորդ տարուանը ու հասարակութիւնը զոհ մնաց, ինչպէս նաև մեր հիւրերը: Ուրեմն արդիւնք մը ևս:

ՀԱՍՏԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ինչպէս ըստն, սրահը լեցուն էր: Նախ ներկայ էին Փարփղի օտար սկառտական խումբերու ներկայացուցիչները, մեր Արքայշները, հանդէսի նախագահ Հանրի Մարթին, Մարք Մանիկն, մեր Հովհաններող Մարմինը իր ամբողջական կազմով: Ներկայ էր նաև Փարփղահայ ժաղաքական և հասարակական զորդիչներու դասակարգը, կատարեալ բուլ, ինչ որ մեզ հպարտացուց և յուզեց...: Երէ աւելցնենք մեր ծնողները, բարեկամները և հայրենակիցներու բազմութիւնը, կ'ունենանք, ամբողջութիւն մը որ գաղութահայութեան ցոլացումն է:

«ՀԱՅ ԱՐԲ» Ն ԿԲ ՇՆՈՐՀԱԿՈՒՐԵԱՆ
ՆԱՐ ՏԱՐԵՆ ԵՐ ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐՈՒՆ
ԱՇԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԸՆԹԵՐՅՈՒՆ

ՄԻՐԵԼԻ ՍԿԱՌԻՑՆԵՐՈՒՆ

5487-59

Անգամ մը ևս տեսանիք քէ մեզ հետ է հայ ժողովուրդին համարկրանքը:

ԻՍԿ ԱՐԴԻՇԽՆՔԸ...

Բարյապէս ահա փաստ մը ևս քէ ինչ կ'արժեն մեր տղաքը: Նիւթապէս շատ գոհացուցիչ արդիւնք մը և իր եղակացուրին կրկնենք Հանրի Մարթի խօսքերը.— «Այդ երեկոյիքի քնացքին տեսանիք քէ հայ սկառտուրդիւնը յաջողած է մեր մէջ: Նկատեցինք քէ որքան արժէքաւոր է հայ նոր սերունդը և որքան կապուած է անոր Փարփղի հայութիւնը: Փառք հայ պատանին»...:

Վերջացնելէ առաջ անգամ մը ևս մեր երախտագիտուրիւնը յայտնենք ամէն անոնց որոնք մեզի հետ եղան քէ մեր ծանր աշխատանիքի օրերուն և քէ այդ օրը: Սալ ենայի դասը փառաւոր էր, և շատերը կրնան օգտուիլ անկէ:

«Շնորհաւոր Նոր Տարի»,

Բոլոր սկառտ եղբայրներուս շատ երշանիկ տարի մը կը մաղքեմ, և ամբողջ սրտովս կը ցանկամ իրենց յաջուղուրիւն և ամէն տեսակի յառաջդիմուրիւն: Թող 1931 ի հետքերը զիրենք առաջնորդեն դէպի մեծ նպատակը:

ԳՈՒՐԳԻՆ ՄԵՇՍԱՌՈՒՐԵԱՆ

Նոր Տարուայ ուղերձ

Այսօր խաղաղութիւն կը տիրէ խրճիքիս շուրջը: Չորս կողմանը սպիտակ է: Երկնելէն կը ձիւնէ հանդարտ ու մեղմիկ: Նորութեան, անսովորի զգացում մը կը սաւառնի մքնոլորտին մէջ: Կրզամ որ հոգւոյս խորը փոփոխութիւն մը կը կատարուի: Վաղը նոր Տարի է...

Մէկ տարուայ կեանիի, պատահմունքներու ու դէպէերու ժխորէն կը ջանամ դուրս հանել եղակացուրիւն մը, նշտել, ուրուագծել մեր ջանիքներու ու նպատակի իրագործուած մասերը:

Տարեվերջի հաշուեյարդարփահն է այս ու կրզամ իր վսկեմուրիւնը: Ակնարկս ծուլօրէն ձիւնարարախանէն դուրս ձգած, աննպատակ կը դիտեմ ձիւնապատ հեռաւորութիւնները ու միտքս կը բռի դէպի ետ:

Արդար իտէալ մը ունեցանիք այս վերջին տարիները. հայ անունին պատիւ բերել սկառտական մարզին մէջ. իտէալ մըն է այս, որու իրաւունք ունի ձգտելու ամէն գիտակից պատահի: Մեզմէ առաջ շատեր ունեցած են այդ ձգտումը կամ ունեցած են այդ փափաքը: Եւ, Աստուծոյ օգնութեամբ կրցանք որոշ չափով իրագործել այդ բանը:

Մերը չէ յանցանիք երէ այդ ուղղութեամբ աշխատելով ու այս արդիւնքին հասնել ջանալով, հարկադրուեցանիք տեսակ մը պայքարի ձեւ տալ մեր նիզերուն: Բոլորովին մեր կամքէն անկախ եղան այդ բանը: Հեռու է մեզմէ այդօրինակ փափաք մը: Ըրինք ինչ որ պէտք է ընէինք, այսօր հանդարտ է մեր խիլնը:

Մեզ չի հասկցան ումանիք: Ուրիշներ կարելի է չուզեցին հասկրնալ: Ստիպուեցանիք գործին պինդ փարփի, ֆիչ մը շեշտել մեր ընթացքը, յանախ խրախոյսի խօսքեր ուղղել մեր տղոց, թէեւ աւելորդ էր այդ բանը: Մեզի համար ամենալաւ խրախոյսի էր լաւ գործ մը կատարելու գիտակցութիւնը:

Հակակրութիւններ ստեղծուեցան այս առթիւ, գիտեմ: Ա-

նոնիք բոլո՞րն ալ արդիւնիք են եթէ չըսեմ դժկամակութեան, անբարեհանութեան, գոնէ՛ անհասկացողութեան:

Ազատ, նպաստառոր պայմաններ ուզեցինք, կարենալ վայելելու համար դասական սկառուտիզմի արդիւնքները: Եւ այլապէս կարելի չէր...:

Սյժմ լաւ նամբու վրայ ընթանանիք. մեր խոստումին ու դաւանանիքին նամբուն վրայ: ՄԻՇՏ ՊԱՏՐԱՍՏ հայ անունին ու գաղափարին համար աշխատելու: Ուրիշ կերպ կարելի չէ մըտածել հայ սկառուտներուն համար:

Գիտակից մեր ժողովուրդին ներկայ դրութեան ու պէտքերուն ու վատահ մեր վազուայ նակատագրին, սկառուտները պիտի գիտնան իրենց պարտականութիւնը կատարել մի՛շտ:

Եւ եթէ պահ մը անբարեցակամները իրենց նիգէն տարուած փորձեցին աննպաստ լոյսի մը մէջ դնել մեր նոր սկսած շարժումը, մենիք մոոցած ենիք այդ: Հաւաքականութեան ու համերաշխութեան գաղափարը, մեզ բոլորիս կը բելադրէ միայն բարեկամներ ունենալ հայ ժողովուրդին մէջ:

Հայ Ոյժին մէկ մասնիկն ենիք եւ կ'ուզենիք որ այդ ոյժը անխախտ մնայ: Կը ցանկանիք որ այդ Ոյժին ամէ՛ն մէկ մասնիկը, անհատ թէ կազմակերպութիւն, իր շրջանակին մէջ իր դերը կատարէ:

Ա՛յն ժամանակ Մասիսի ալեհեր նակատը պիտի բարձրանայ հպարտ:

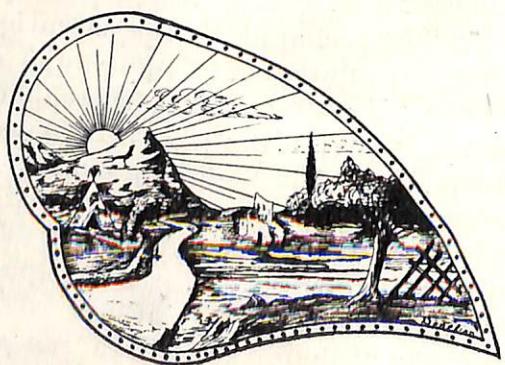
* * *

Ու այժմ, պահ մը լուռ խորհելէ վերջ, կը վերջացնեմ ուղերձս, աշխարհի բոլոր հայ սկառուտ եղբայրներուս մալթելով բեղմնաւոր սկառուտական տարի մը, բարութեամբ, անձնութրութեամբ, կորովով, ժպիտով ու եղբայրութեամբ բոլորին հանդէպ:

Շնորհաւոր նոր Տարի:

Պուտրէշ

ՎԵՐԻ ԼԻՃԵՐՈՒԻՆ ՄԵՆԱԿՈՐԸ

ՍԿԱՌՈՒՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՈՒՐ Է ՀԱՅ ԱԿԱՌՈՒՏՈՒԹԻՒՆԸ

Մեր մէջ շատեր զեռ, ըլլան մտաւորական թէ վաճառական, կ'անդիտանան, զժբախտաբար, սկառուտութեան էութիւնը՝ իր խորքին մէջ, իսկ ոմանք՝ չըսելու ամար մէծագոյն մասը — նոյնիսկ գոյութիւնը:

Սկառուտութիւնը, մեր մէջ, յաճախ շփոթւած է մարմնակրութեան հետ, կարծուելով թերևս, թէ սկառուտը շատ շատ՝ «Համագուստաւոր մարզիկ» մընէ: Եւ մինչ զբեթէ ամբողջ «Քաղաքակրթութիւն» աշխարհը ձանչցած ու գնահատած է Սկառուտութիւնը՝ իրեւ ներկայ դարուս մանկաբաժանութեան ու դրութիւնը, մենք, տակաւին, ըլլա՛յ «Հասարակ» ժողովուրդէն թէ «Պարզացած», ու նոյնիսկ ազգ՝ իշխանութիւններ՝ որո՛նիք առաւելապէս պարտէին հետաքրքրութիւնուվ անով, ի՞նչ յուսախարութիւն — արհամարհանքով՝ կը քաջալիրն! Հայ Սկառուտութիւնը:

Եւ քանի որ ընդունուած ձշմարտութիւն մէջ թէ «ամէն արդիւնք իր պատճառն ունի», պէտք է ընդունինք ու զործագրենք «Ծննջէ իւրացնենք ու զործագրենք «Ծննջէ պատճառը, արդիւնքն ինքնին կը ջնջութիւն գեղեցիկ առածը, վստա՛հ և մթէ անխուսափելիքուն կը հասնինք մեր խոհարի իրականացման: Բայց՝ ամէ՛ն ըսնէ առաջ պէտք է անկեղծ ըլլալ մեր այգախոսվ կարելի կ'ըլլայ ըս՛ւն վէրքը ձանջնալը:

Ի՞նչ է մեր «Հիւանդութիւն»ը:

Տևնենք:

Նախ, երկրէ-երկիր, տարրեր են մարզիկը, միջավայրը, քաղաքակրթութեան ստոիճանները. որով և հաւանաբար տարրեր՝ ախտերը: Ուրեմն, ամէն երկիր ի՛ր «պատճառ»ներն ունի,

սակայն և կա՛ն մի քանի ընդհանուր նշաններ, որոնք զբեթէ նո՛յնն են ամէ՛ն միջավայրի մէջ ալ:

Բայտ իս, հայ սկառուտութեան տկարութեան պատճառները չորս են գուշիւրաբար: Պատճառներ՝ որոնք քի՛չ մը գիտակից ձիգով, վստա՛հ եմ թէ կը չքանան:

Ահա՝ ինչ որ համոզուած եմ թէ մեր տկարութեան պատճառ են.

ա) ԳԻՏԱԿԻՑ ՈՒ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ՍԿԱՌՈՒՏ-ՊԵՏԵՐՈՒԻ ՊԱԿԱՍ — Ամէն րանէ առաջ, կրկնեմ, պէտք է անկեղծ ըլլալ ու չխարել ինքինքնիս: Հայ Սկառուտութիւնը, զբեթէ ամէն տեղ, զուրկ է սկառուտութիւնը իր խորքին մէջ ձանչցող, անոր զաղափարը իւրացուցած ու յարատեօրէն անոր իւրականացումին նուիրուած առաջնորդներէ, կամ «պետ»երէ: Առանց ուրանալու մի քանի առաջնորդ-սկառուտներու գոյութիւնը, չենք կրնար րսել թէ Հայ Սկառուտութիւնը ունի՛ հարկ եղած ուահվիրանները: Մէծ է զաղափարը ու անոր գծած ծրագիրը, ու նաև՝ մէծ է անոնց առաջնորդ պատճառը միջամանը: Զոհողութիւններ կը պատճառ առաջնորդ պատճառը միջամանը: Հայ Սկառուտութեան ներկան աւելի՛ փայլուն կ'ըլլար այսօր, և ապագան՝ աւելի՛ յուսալից, եթէ անոր գէ՛թ ընդէ: Հոկողութիւնն ու զեկավարութիւնը ստանձնած ըլլային սկառուտ «սկառուտ»ներ — Արտառուց է արգեօք այս բացարարութիւնն...: Ամէն պարագայի, կը կարծեմ թէ ամենաձիշըն ալ է, փոխանակ այս բեռը նետելու անչափահաններու — ամէն կերպով — ուսին: Սկառուտութիւնը մանկավարժական նորագոյն մէջթուն է, կարծուածէն շատ աւելի բարդ ծալքերով: Անոր զործագրութեան լծուղներ՝ պէտք է

րլան, ամէն բանէ առաջ, հոգելսան ուսուցիչներ, զինուորականի պողոպատեայ կամքով, բայց և կրօնաւորի մը հեկութեամբ ու հաւատաքով: Որովհետեւ, վերջապէս ժամանցի համար չէ այս կազմակերպութիւնը, ո'չ ալ մարմակրթութեան համար:

Անդզիոյ թէ Ամերիկայի մէջ բժրունկով սկառուտութեան կարեսութիւնը, հիմնած են մինչեւ իսկ սկառուտական վարժարաններ և ուսուցչանցներ: Ու բնական է թէ այդ սկառուտութեանցիները զիսնեն թէ ինչ բանի կը սկառուտին իրենց յահճուուծ մասակ սերունդը:

Բոլորովին հակառատկեր՝ մէ՛ր մէջ: Հայ սկառուտ-պետ, լաւագոյն պարագային, նախկին զինուորական սովոր մը կամ կամաւոր զինուոր մը եղած են: Շատ քիչ են պատանեկութեանք ի վեր գոնէ սկառուտական շարքերու մէջ մէծցած «խմբապետներ»: Շատ անգամ ալ վարժարանի մը մարմնամարդի ուսուցիչը զարձած է... սկառուտ-պետ: Ու նաև պատահած է որ լաւ մարզիկ մը արժանի նկառուի սկառուտին զեկավարելու, որովհետեւ զեղեցիկ մարմնի մը հետ կը սեփական բամբ:

բ) ՍԿՈՒԹԻՏԱԿԱՆ ՄԱՐՄՈՒԼԻ ՑԱՆՑԻ ՄԸ ԶԳՈՅՑՈՒԹԻՒՆԸ.— Եւ որպէսզի Հայ ժողովուրդը զիտակցի սկառուտութեան ապօգուտ (Ե՛ւ մարզօգուտ) իտէլին հանդէպ ի՛ր ունեցած պարտականութեան, բնական է թէ պէտք է հանցած ըլլայ զայն իր խորքին մէջ: Իսկ ի՞նչ զիտէ Հայ ժողովուրդին նույնի կը կատարեալ սկառուտական զօրաւոր մամուլ մը: Ան իր պատուոյ տեղը պիտի զրաւէ անշուշտ, եթէ աննկուն կերպով շարունակէ իր ուղին ու մահաւանդ՝ եթէ աւելի՝ նույնի իր էջերը սկառուտական զարափարին ու քէֆնիքին:

Բայց այդ չրաւեր մերինին նման ընդարձակ ու խոսան զաշտ մը առանձինն մշակելու: ՄԱՐՄՈՒԼԻ, ագա՛տ մամուլ կ'ուղէ Հայ Սկառուտութիւնը՝ ինք զինքը զարգացնելու, ճանչնելու և ընդարձակելու համար: Մեր սկառուտիչները կը խորհի՞ն այդ մասին:

գ. ՀԱՅ ՍԿՈՒԹԻՏԱԿԱՆ ՑՆԴՀ. ԵՊՐԱՅԱԿՈՅՈՒԹԵԱՆ, սկառուտական միակ կեդրոնի մը զոյուրի իւնը: Այս ալ «ներքին ցաւ» մըն է, որ թերիս զիւրաւ բաժնուէր զօրաւոր մամուլի մը տալիք ներշնչումովը: Հոս ալ մէծ պարտականութիւն կը ծանրանայ «Հայ Արի»ին վրայ:

Բացի Հայաստանին, — ուրտեղի ծանրանոյ, մասսմբ ալ մէր, սկառու-

«Հայ» սկառուտական կեանքի մասին զրեթէ ոչինչ զիտենք — աշխարհիս ուրս ծայրերուն ցրուած Հայ նոր սերնդը ծնունդ առւած է սկառուտական րունիքուններու, որոնք կը կազմակերպութիւններու, որոնք կը զործն զրեթէ իրարմէ բոլորութիւն անջատ ու անկախի: Սկառուտական առանձանի կազմակերպութիւնները, բայց կը ՏՈՒԺՖէ, անկասկած, այդ կազմակերպութեանցին զիս Ամերիկայի մէջ, իսկ առնցմէ զուրու՝ կան նաև Հ. Մ. (այս օր ահունով միայն) Բնդէ: Միութեան ցիր ու ցան «մասնաճիւղ» երանը: Ինչ չու Հայ ՍԿՈՒԹԻՏԱԿԱՆ Բնդէ: Եղայրակցութիւն» մը ըսնենանք՝ «Հ. Մ. Բ. Մ. Ռ. Վ.» կերը չենք ուրանար: բայց կը խորհինք թէ ան աւելի՝ օգտակար ծառայութիւն մը կատարած կ'ըլլայ սահմանափակելով իր զործունէութիւնը զուտ մարմնակրպական դաշտին վլրաւ: Շատ զուուար է արդեօք: Թերիս բայց հաւանարար զիստութիւնը կը կայանայ կուտապութիւնը՝ իսկ անձնական անձնական անկախիան, անձնական ակցական-դաւանական, անձնական թիւն մէջ: Բաներ՝ որոնք ընդմէ՛չու մին մէջ: Բաներ՝ որոնք ընդմէ՛չու անկայ առաջ, կամ վերջը՝ մէր Ազգ: Շնչանութիւնները պարտին իրենք իսկ սեղծել սկառուտական խումբքը: Եւ շատ արդիւնաւոր կ'ըլլայ եթէ զորուցին ներս սկսին անոր: Սկառու-աշաւի կերտ մը մէծապէս պիտի տարբերի հասարակ աշարկերան:

Բայց որով կը խօսինք...: Մեր «մէծ» երը չեն իսկ ուզեր լսե՛լ այս մասին: Բան մը՝ որ մէնք կը վերաբերն իրնց առ պիտութեան: Ինչ՝ համար է որ Եւրոպայի թէ Ամերիկան յի շատ մը նոյնիսկ երկրորդական իրենց վարժարաններու տեսուչները իրենց զարգացական ծրագրին կցած են նաև զպրոցական պարզութիւնը: Աւելի՝ ագէտ ըլլալ-համար է որ Եւրոպայի թէ Ամերիկան յի շատ մը նոյնիսկ երկրորդական իրենց վարժարաններու տեսուչները իրենց զպրոցական ծրագրին կցած են նաև զպրոցական պարզութիւնը: Ամերիկան առ արդեօք...: Բայց թողունք ըլլալ-համար էր երբեմն կը պատահի որ այդ կազմակերպութիւնները, հաս-հոն, «Համականական վեհապետ» կը կամ ոյն կուսակ-վահանութիւն» այս կամ ոյն կուսակ-

բայց որով կը խօսինք...: Մեր «մէծ» երը չեն իսկ ուզեր լսե՛լ այս մասին: Բան մը՝ որ մէնք կը վերաբերն իրնց առ պիտութեան: Ինչ՝ համար է որ Եւրոպայի թէ Ամերիկան յի շատ մը նոյնիսկ երկրորդական իրենց վարժարաններու տեսուչները իրենց զարգացական ծրագրին կցած են նաև զպրոցական պարզութիւնը: Աւելի՝ ագէտ ըլլալ-համար է որ Եւրոպայի թէ Ամերիկան յի շատ մը նոյնիսկ երկրորդական իրենց վարժարաններու տեսուչները իրենց զպրոցական ծրագրին կցած են նաև զպրոցական պարզութիւնը: Ամերիկան առ արդեօք...: Բայց թողունք ըլլալ-համար էր երբեմն կը պատահի որ այդ կազմակերպութիւնները, հաս-հոն, «Համականական վեհապետ» կը կամ ոյն կուսակ-վահանութիւն» այս կամ ոյն կուսակ-

իսկ անոր վրայ: Ահա՛ թէ ի՞նչ կ'ըսէր
և վ. ձորձ ե. առիթով մը.

«Նատ զոհ եմ տեսնելով սկառտա-
կան եղբայրակցութեան տարածութիլը՝
Մեծն բրիտանիոյէն դուրս ալ:

Կը մաղքեմ կարելի յաջորդութիւն մը
այն շանէներուն մէջ՝ զորս սկառտափ-
մը ի զործ կը դնէ երիտասարդութեան
զարգացման և համերաշխութեան հա-
մար և որ կը կազմէ ապագայի Միջ-
ազգային ամուր ԽԱՎԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՄԸ
ԵԲԱՆՆԵԼՔԸ»:

Ահա՛ և Պելճիդայի Արտէր թագա-
որին կարծիքը՝ սկսուալիդի մասին.

«Այն եղբայրակցութեան ձեռնարկը
զոր կը հետապնդիմ՝ երիտասարդու-
թեան բարոյական և Փիզիքական զար-
գացման համար նուիրուողները, ԱՇ-
ԽԱՋԻ ԲՈԼՈՐ ՊԵՏԵՐԵՆ ՔԱԶԱԽԵ-
ՌԻՆԵՐԻ ԱՐԺԱՆԻ է»:

Եւ ճիշդ այս ճշմարտութիւնները
դիմարու համար է որ օտար հեղինա-
կաւոր ու բարձրաստիճան անձնաւո-
րութիւններ պատիւ կը համարին ու
ապասիրութիւն՝ օժանդակել, քաջա-
մբել ու հովանաւորել՝ այս կազմա-
կերպութիւնը: Ամէն երկրի մէջ սկա-
ռաւական կազմակերպութիւնները
դիմարու համար է որ օտար հեղինա-
կաւոր ու բարձրաստիճան անձնաւո-
րութիւններ պատիւ կը համարին ու
ապասիրութիւն՝ օժանդակել, քաջա-
մբել ու հովանաւորել՝ այս կազմա-
կերպութիւնը: Ամէն երկրի մէջ սկա-
ռաւական կազմակերպութիւնները
դիմարու համար է որ օտար հեղինա-
կաւոր ու բարձրաստիճան անձնաւորութիւնները ըլ-
լուն անոնք քաղաքական, դրական,

զինուորական կամ հասարակական
գործիչներ:

Անոնք բոլորը զիջած են այս վոր-
դիկներու կազմակերպութեան օժան-
դաւթիւնը և հովանաւորութիւնը ստան-
ձնել, մինչդեռ, ո՞վ հեղինակ մէր մէջ
նախակերպարանի մը հովարարձուն
իսկ չի զիջիր այդ «Համեստութեան»
...: Առոր հակասակ, զիտէ՛ սակայն,
ի հարկին, կի՞ց մըն ալ ի՞նք տալ ար-
դէն տկար այդ կազմակերպութեան:
Զհաւատացաղներ կրնան Գահիրէի Գա-
լուստան վարժարանի հովարարձու-
թեան տամարներէն հասկնալ. . . :

Խե՞զ ժողովուրդ ենք իսկապէս: Դա-
տելու զարմանալի կերպ մը զրոշմուած
է մէր սովետներուն վրայ: «Ինչ որ
ի՞նս չէ՝ լու չէ», և ընդհակառակը:
Բայց այդ մասին՝ ուրիշ առիթով: Կը
բաւականանք, առ այժմ, միայն մէր
բնկերներուն և համակիրներուն ցոյց
տալով զիխաւոր վերքերը, թերապե-
րով անոնց անմիջական զարմանին
պէտքը, ու սպասելով քիչ մատելի ե-
րանելի օրերու՝ երբ համբաւելի զար-
ձնէ մէր Շուշանակիր վեհապանծ զր-
րօշը:

Մէնք կը սովունք այդ օրին, այդ
Մէծ Օրին:

ԱԿԱՌԻՑ

Գահիրէ

Ա.Ա. ՊԱՏԱՄԱՆԻ ՄԸ

Ահա հանու իսկ հանոյի կը սահման
այսպէս վագիտ եւ ցատկիլէ:

Սկսուար.— Հանոյի այն է որ ֆեղ նման
փոք մը սիստ չունենա:

ԲԱՆԴԱՐ

ԼՈԳԵՐԸ

«Անոնք կարգ ու կանոն չու-
նին, կ'երթան կուգան ծառերու
վրայ, խելքին փչածը կ'ընեն:
Այս աստիճանի անհանդուրժելի
են ձանդալի միւս բնակիչներուն
հանդէպ, որ զարձած են մի ար-
համարհելի ցեղ, ապահովեան
եւ զուզութեան օրինակր: Այս,
— կը կրկնէր Բալուն խմասուն
արջը, իր չուրջ խմբուած գայ-
լիկներու վոհմակին — չըլլայ
թէ բանդար-լոգերին հետեւիք,
թէ չէ...» եւ չնորհքով ապատի
մը իջեցուց Մօգլին, որը, քիթը
տնկած, անուշաղիր ծառերու
զագաթը կը նայէր:

«Զար Բալու, զուն ես անխել-
քը», կը մասձէր Մօգլին, երբ,
քիչ մը վերջը, խոտերու մէջ կը
թուալուէր:

Այս անգամ, երբ կապիկները
մօտեցան Մօգլիին իրենց խոս-
տումնալից խօսքերով նու չդի-
մագրեց անոնց: «Զգէ, ձգէ սա
քարոզիչ ծեր արջը — կ'ըսէին
անոնք — ձգէ նրա բոլոր պարապ
օրէնքները, սորկութիւնը, եկ
դէպի ազատութիւն, խաղ եւ ան-
հոգութիւն, եկ Մօգլի զուն մեղ
նման ես, եկ զուն մերոնցից ես»:

«Ո՛ Երջանկութիւն, սա է կեան-
քը — կը մասձէր Մօգլին, երբ
ինքն ալ ծառերու զագաթը կը
մագլցէր կապիկներու ետեւէն —
ստախօս Բալու, որ կը վարկա-
րեկես այսքան սիրալիր էակ-
ներ»:

Բայց միամիտ Մօգլին չուտ
պիտի յուսախաբուէր:

Կապիկները հէնց որ հասան ի-

րենց բնակած վայրը, տերակ
գիւղ մը, բանեցին Մօգլին եւ
բանտարկեցին: Աւերակի մը փո-
սի մը մէջ ձգեցին նրան, ուրիէ
մինակ զուրս զալը անկարելի
էր: Խեղճ տղան խաւարին մէջ
շուտով սովամահ կը լինէր եւ
բանդար-լոգերը երջանկութիւ-
նից երգում եւ պարում էին:

Լաւ որ գայլերու բարեկամ ան-
գուը Շիլ տեսած էր ամէն ինչ եւ
շուտ մը թսաւ նրանց խմաց տու-
տու: Խորամանկ Բալուն գլուխը
սկսեց քերել, ինչ որ իր մօտ
մէծ մասհոգութեան նշան մըն
է, կապիկների հետ զործ ունե-
նալը լու բան չէ, գլուխին բա-
ռական ընկոյզ ստացած էր երբ
անոնց կը սպասնար, ո՞վ պիտի
անոնց ետեւէն վազէ ծառերու
զագաթը կը նայէր:

«Կա՞մ, կամէնց Բալուն եւ
սկսեց օձը զայրացնել, Կա՞մ, զինքնէն ինչպէս կը կան-
չեն Բանդար-լոգերը, ձիձու,
կ'ըսէն քեղ, ձիձու, անդամու-
լոյժ ձիձու»: Բաւական է այս.
ինչպէս գիտէք, օձ մը պար ան-
ցնելու համար: Անշուշտ, բան-
ձէք թէ օձ մը որքա՞ն ինքնահա-
ւան է: Բալուն այն ժամանակ
բացարեց իրենց պղտիկ բարե-
կամի վիճակը եւ Կա՞մ ի զայ-
րոյթը շատացաւ, Կա՞մ թէ թէ
ոտք չունէր, լու սիրտ մը ունէր
եւ շատ կը սիրէր «գորառուկը»:
Օձը իր հսկայական մարմնով

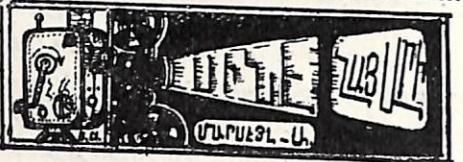
սլացաւ դէպի աւերակները եւ
այնպիսի ուժով զարկաւ շէնքին,
որ պատը փուլ եկաւ եւ Մօկիին
ծակէն զուրս պրծնելով փախաւ:
Բայց ինչո՞ւ բոլոր կապիկները
սառած կեցած են: Ս...Ս...Ս..
կ'ընէ կա՞մ լու ճաշ մը պիտի
ընեմ: Կարծեմ ամենքիդ յայտնի
է թէ օձ մը շատ կը սիրէ կապի-
կին միար:

Կա՞մ կշտացաւ, վախէն բո-
ւական ժամանակ կապիկները չը
համարձակեցան Բալուի գլուխին
ընկոյզներ նետել, իսկ կրնաք

վստահ ըլլալ, որ Մօկիին ալ
Բանդար-Լողերին չէնտեւեց:

ԱՔԵԼԱ

Հայ Արիներու Մարսէյի Ա.խումբը
իր աշխատանքները արգէն դրած է ո-
րոշ ու յատակ ճամբու մը վրայ ու յա-
րատեօրէն կը չարունակէ աշխատի ու
թարմանալ իր սիրելի «Միշտ Պատ-
րաստ»ի շունչին տակ:

Ըստ Հայ Արի որ խումբ մը սկառա-
ներու անհատական միջոցներով ստեղ-
ծուեցաւ ՐԱԴԵ ԲԱՎՅ ի գործիք մէ: Ա-
յեր դասիսութիւններն ու հաւա-
քոյթները կը վերջանան բարոյական
խաղացնկերէ, որոնք շինիչ աղքե-
ցութիւն կը ձգեն կայտառ սկառանե-
րուն վրայ:

Սինէ Հայ Արի ի սակագնան շարժո-
ութը սակայն ուրիշ է, որը կ'ուղեմ
տեղեկացնել «Հայ Արի»ի սիրելի ըն-
թերցոյզներուն:

Այեր դժբախս ու ալլամերժ պայ-
մաններուն տակ Հայ ճնողը չէ կրցած
ըմբոնել սկառանական շարժման կարե-
ւորութիւնը եւ կը կարծէ թէ անոր
յայտագիրը կը բաղկանայ դինորական
մարզաներէ, ճամպագութենէ կամ
ընոներ մաղլցելու պարապ յոդութիւ-
նէ, որը սիսալ կարծիք է, ու ասոր ա-
ռաջքը առնելու համար ալժիական:

Ները դարմանել կը ջանան ասիկա ու կը
դաստիարակեն իրենց ծնողքը... Մեր
արշաւանքները կը կատարուին թա-
ւուտ անտառներու, գեղատեսիլ ծովա-
խորչերու կամ զանագան վայրերու
մէջ. Հան կըսպառնեք սկառատական
շարժման յայտագիրը, բազմագան կըր-
թիչ ու դաստիարակէն նիւթերը, գոր
կը չարժանկարենք Մինէ Հայ Արիով
ու կը համացնենք սկառատաներու ծնողք-
ներուն, որոնք հետաքրքիր ու ուրախ
կերպով այժմ մեզ կը քաջալերեն ու
շարժման նեցուկ կը հանդիսանան: Ա-
հա պարագայ մը որ դժուար է ոս-
կայն, Հայ Արին կ'աշխատէ իրականա-
ցնելու:

Կը սպասիմ օրեաւուր ին նոր տեղեկու-
թիւններուն որոնք պիտի զրեմ դարձ-
եալ:

ՆՈՐ ՏԱՐԻՈՅ ԱՌԹԻՒ

Նոր Տարւոյ առթիւ Հայ Արի-
ները ստացած են շնորհաւորա-
կան նամակներ, հետեւեալ անձ-
նաւորութիւններէն եւ Միու-
թիւններէն.—

Լորտ եւ Լէյտի Պէյտըն Բառու,
Հիւուլըրթ Մարթին, գնդապետ
Հալզ, էրնէսթ Սքոթ, Աւստրիա-
ցի, Ճարոն, Հունգարացի, Ռու-
մէն, Մէրպ, Լէհ եւայլն սկառ-
տական Միութիւններէն:

ԽՈՒՄԲԵՐՈՒԻՆ ՀԱՄԱՐ

Առաջնորդական խորիու րդը

Խ Զ Ե Խ Ո Բ Հ Ո Խ Ի Բ Ղ Ը

Առաջնորդական Խորհուրդը սկառ-
տական խումբի ամենակարեսը օրկան-
ներէն մէկն է: Խորհուրդին մաս կը
կազմէն խումբի բոլոր առաջնորդները,
ինչպէս նաև խմբապետը իր օգնական-
ներով: Խորհուրդին կրնան նոյնպէս
մասնակցիլ խումբի այն անդամները,
որոնց ներկայութիւնը օգտակար կը
նկատուի: Անչուշտ վերջինները ըն-
տրուած սկառատաներ պէտք է ըլլան:
Ընդհանրապէս խմբապետն է որ կը
նախագահէ Խորհուրդին: Իր բացակա-
յութեան ժամանակ, իր օգնականներէն
մէկը յանձն կ'առնէ Խորհուրդին նա-
խագահութիւնը:

Առաջնորդական Խորհուրդը երկու
տեսակ գործունէութիւն ունի:

1. Խումբի վարչական գործունէու-
թիւն.

2. Խումբի դատական գործունէու-
թիւն:

Խորհուրդն է որ կ'որոշէ, կը կադ-
մակերպէ ու կը գործադրէ խումբի
ներքին սկառատական յայտագիրը :
Ընդհանրապէս խմբապետն է, որ Խոր-
հուրդին կը ներկայացնէ եռամսեայ
կամ վեցամսեայ յայտագիր մը, բայց
երեմն առաջնորդներն ալ կը բերեն
իրենց առաջարկները և այլպիսով կո-
րոշուի խումբի ներքին գործունէու-
թիւնը ժամանակի մը համար: Անդամ
մը որ խումբի գործունէութիւնը որոշ-
ուեցաւ, Խորհուրդը կը բաժնէ բոլոր
պէտք եղած աշխատանքները և կը գոր-
ծադրէ դանոնք:

ԳՈՐԾՈՒՆՔՈՒԹԵԱՆ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆԸ

Առաջին իսկ նիստին, Խորհուրդը կը
հաստատէ իր ներքին կանոնները: Կըն-
ուրէ քարտուղար մը, որուն պաշտօնն

է արձւնագրել նիստի բնթացքին կայ-
քացած բոլոր որոշումները և մահրա-
ման աեղեկագիր մը պատրաստէ: Քարտուղարը յաջորդ նիստին կը ներ-
կայացնէ իր պատրաստած աեղեկագի-
րը, որ կը վաւերացուի ժողովին կազ-
մէ: Նոյնպէս քարտուղարն է, որ կը
զրագուի խումբի ներքին թղթակցու-
թեամբ: Խորհուրդը կունենայ դանձա-
պետ մը, որ կը պահէ խումբի բոլոր
հաշիւնները և երեք ամիսը անդամ մը
նիւթական աեղեկագիր կը զրկէ Միու-
թեան Գործադրիք: Խորհուրդին: Խոր-
հուրդը կրնայ նոյնպէս իր անդամնե-
րու մէջն դոյքապահ մը ընտրել, որ
կը հսկէ խումբի բոլոր զոյքերուն:

Երբ խումբ մը գրագարան ունի, անձ
մին ալ այդ գործով կը զրագուի: Աս-
հասարակ պաշտօն ունեցող մը պէտք
է որ աեղեկագր մը պահէ, որուն մէջն
արձանագրուած կ'ըլլան բոլոր պէտք
եղած աեղեկութիւնները և ամէն ամիս
պարտաւոր է Խորհուրդին զեկուցանել:
Իր գործունէութեան մասին:

Ընդհանրապէս Խորհուրդը կը հաւա-
քուի որոշ օր մը շաբթուայ ընթացքին: Օրինակ, ամսուայ վերջին Խոր-
հուրդը մահրամասնորէն կը պարզէ իր
խումբի գործունէութիւնը յաջորդ ան-
ստան համար (Հաւաքուամներ, արշու-
ներ, պատյաներ, բանակումներ, հան-
գէսներ, այցելութիւններ և այլն):

Իսկ երբ ամիսը լրանայ, ամէն ա-
ռաջնորդ Խորհուրդին կը ներկայացնէ
իր նմբակի աեղեկագր, ամսուայ ա-
ղեկագիր և սկառատաներու անդամա-
գարուները:

Ամբակային աեղեկագր փոքրիկ գոր-
ծոյիկ մընէ է, որ առաջնորդը մէջն իր
մոտ կ'ունենայ: Այդ գործունէութիւնն

ձանագլուած կ'ըլլայ խմբակի անդամներու ցանկը (անուն, մականուն, ծրննդեան թւակ). Հասցէ, սպաշտոն, աստիճան, անցուցած քննութիւնները և այլն), ինչպէս նաև սկառուներու ներկայութիւնը, վարքը և անձնական յառաջդիմութիւնները։ Տեսրակի մէջ արձանագրուած կ'ըլլան խմբակի հաշվիւը, խմբակային հաւաքութիւնը, արշավակի կութիւնը և անդամներ ամփակած են խմբակի կ'ըլլայ մասնաւոր կրայի վրայ և առաջնորդը, զայն ներկայացնելով խմբապետին, այլպէս արշաւներու մտոին ամփակ տեղեկութիւնները, նաև թէ ինչպէս բաժնուած են խմբակի գոյքերը և որոնք

ՀԱՅԻ ԺԱՄԲԻ ԱՌԱՋՆՈՒԹՅՈՒՆԻ ԲԱԿԱՆՈՒՄԻՐԻ ՄԲ ԸՆԹԱՅՑՔԻՆ

են պատասխանատու անձերը։ Սկառուտական պատկերներին գատ, տեսրակի կրնայ պարունակել խմբակի թօթեմը, իր երգերն ու պարերը, ինչպէս նաև իր սորված կամ խմբակի կողմէ հնարած խաղերը։ Վերջին էջերուն մէջ, մասնաւոր տեղ մը կը յատկացուի խմբապետի պիտողութիւններու համար, ուր խումբի վարիչը կը զրէ թէ խմբակը ինչպէս կատարած է իր աշխատանքը ամսուան ընթացքին։ Եթէ հարկ կայ կը ցուցնէ առաջնորդին որոնք են խմբակի տկար կողմէրը և նոյն առեն կուտայ պէտք եղած հրամանը, կումբի գործութիւնները և առաջնորդին կը զորանայ։

Պարասկանութիւնը։ Երրեմն խմբակային տեղեկագիրը մրցակցութեան կ'ենթակուի։
Երբ խմբակի մը համար իրապէս զժուար կուզայ իր վրայ զրուած պարտականութիւնները կատարել, ատիկա կ'առաջցուանէ որ յայտագիրը որոշելէ առաջ, Առաջնորդական Խորհուրդը միշտ հաջու պիտի առնէ խմբակներու ուժը։ Բնդհանրապէս տարուայ սկզբից յայտագիրները շատ թեթև կ'ըլլան և հետզհետէ քանի սկառուները աւելի կը զարգանան, խումբի գործունէութիւնն ալ կը զօրանայ։
Քանի մը խօսք ալ Խորհուրդի բարյական աղղեցութեան մտոին, որ նոյնքան կարեսը է եթէ ոչ աւելի։

ները իրենց գեղեցիկ և յաջող գործունէութեան համար։

Գալով խմբակային տեղեկագրին, ան կը պարունակէ նոյն մանրամասնութիւնները ինչ որ խմբակային տեսրակը սա տարբերութեամբ միայն, որ տեղեկագիրը զրուած կ'ըլլայ մասնաւոր կրայի վրայ և առաջնորդը, զայն ներկայացնելով խմբապետին, այլպէս ապկ տեղեկակ կը պահէ Խորհուրդի միւս անդամներն ալ, թէ իր խմբակը ինչպէս կատարած է իր վրայ զրուած

նոյնքան, եթէ ոչ աւելի, կարեսը է։

Նկատի առնելով, որ խումբի Առաջնորդական Խորհուրդը տեսակը մը սպայակոյտ կը կազմէ (Etat-Major), անհրաժեշտ է որ անոր հեղինակութիւնը բարձր ըլլայ։ Ուստի ամէն աստիճանաւոր պէտք է լաւ հասկնայ, թէ ինչ ծանր պարագանութիւն ունի իր վըրարայ։ Միշտ լաւագոյն օրինակը պէտք է առաջ միւսներուն և ցուցնէ անոնց, թէ որն է շիտակ ճամբան։

Պատուոյ Առեանը կը գումարուի այն պարագային միայն երբ խումբի անդամ մը կը խախտէ սկառուտական գաւառը։

Լաւ խումբի մը մէջ, Պատուոյ Առեանը պէտք չէ որ յաձախ գումարուի։

Պատուոյ Առեանը իրաւունք ունի յանցաւորին կարակայելու և նոյնիւկ գայն արտաքիւր սկառուտական խումբը։

ԱՐԴՅԱՆՈՐԴՅԵՐԸ ՀԱՅԵՐԱԾԵՐԸ Ե՞Ն

ԵՎ ԽՄԲԱԿՈՅՑԻՆ ԱՇԽԱՏԱՆԵՐՆԵՐԸ

ՅԵՏՈՅ ԿՐ ՊՏՏԵՐԸ

(Նկարները Փարիզի Ապրիլին)

Զմունանք որ մեր Միավութեան մէջ առաջնորդները երբեք քննադատաւութեան աստրկայ չպիտի ըլլան միւսներուն առջև և ատիկա չի ալ պատահէիր եթէ ամէն աստիճանաւոր գիտակից կերպավ աշխատէ և իր բարոյական յատկութիւնները իրաղէս մշակէ։

ԱՌԱՋՆՈՐԴՅԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿՈՒՄԻՄՆԵՐԸ

Տարուայ ընթացքին, Առաջնորդական Խորհուրդը կունենայ նաև իր բանակումը։ Այդ բանակումներու նպատակն է ցուցնել խումբի աստիճանաւորներուն, թէ ինչպէս պէտք է զեկավարել խմբակ մը և միենույն տաեն զօրացնել անոնց թէքնիքը։ Ճատ անզամ առաջնորդները, այդ առթիւ կը հանեն իրենց երիզները և կը կադմէն խմբակ մը որուն առաջնորդը կ'ըլլայ խմբակումը։

ՊԱՏՈՒՈՅ ԱՌԵԱՆ

Առաջնորդական Խորհուրդը Պատուայ Առեանի կը փոխուի, երբ խումբի անդամ մը պիտի գատառուի։ Այդ առթիւ Խորհուրդի կազմը կը հայաց փոխուիլ։ Պատուոյ Առեանին մաս կը կազմունեն խմբակները, փոխի-խմբապետը, կունենայ նաև զօրաւոր յայտագիրը մը։ Բանակումի ընթացքին տեղի կունենան խաղերը, մրցուները և պատասխանակները ուժուածուելու ուժուածութիւնները առաջնորդուած է առաջնորդի մասնաւոր առաջնորդուած։

Եթէ աստիճանաւոր մը պիտի գատառուի, բոլոր այն անդամները, որոնց աստիճանը մեղադրեալէն աւելի ցած է, պարտաւոր է ժողովն հետանալ։

* * *

Հիմա կը դդմնք, թէ ո՞րքան կարե-
սը է խումբի մը համար կազմակերպ-
ուած Առաջնորդական Խորհուրդ մը
ունենալ:

Անդամներու գործունէութիւնը ոչ
միայն խումբի վիճակը կը բարեփոխէ,

այլ, ինչ որ աւելի կարեսը է, կը ս-
տեղծէ այս 14-16 առարկան պատանի-
ներու մէջ պատասխանաւութեան
բարձր հողերանութիւն մը, որ այնքան
անհրաժեշտ է ապագայ վստահելի պե-
տիր ունենալու համար:

Ա.Ր. ԶԱՄԱԼԵԱՆ

ԳՅԻՇՉԱՆՆԵՐՈՒ ՄԸՍԻՆ

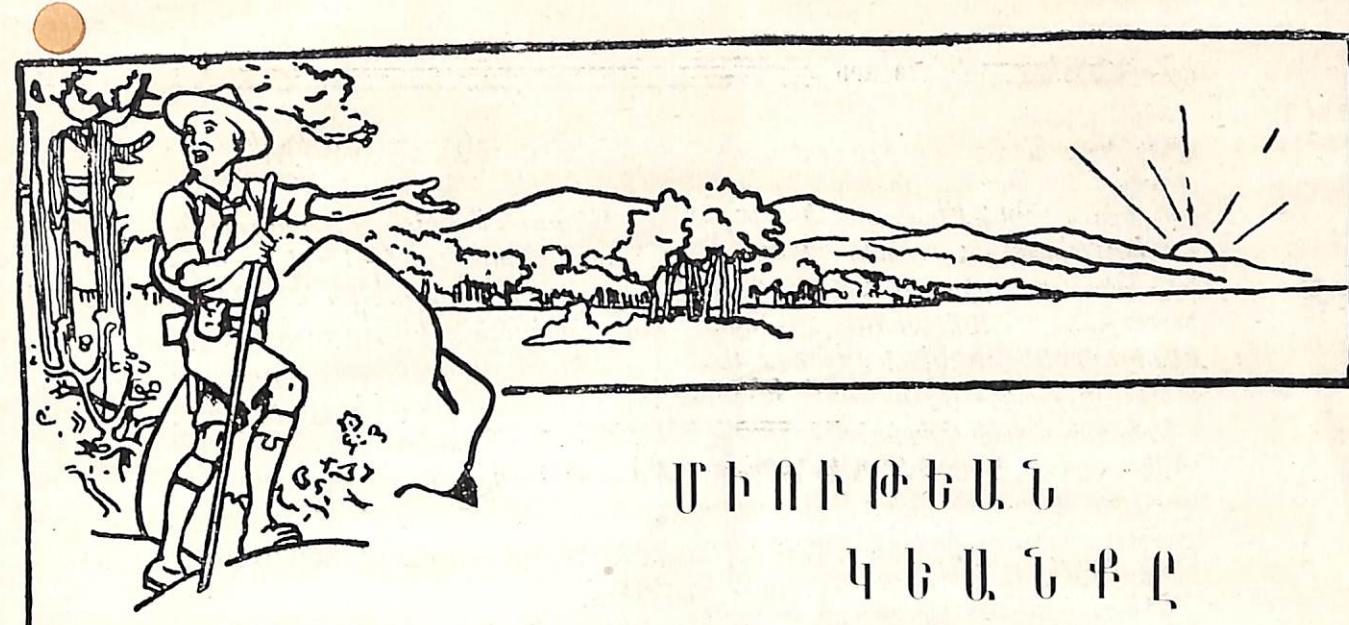
Ամէն սկառւա պէտք է ունենայ իր
գաւազանը: Ան մաս կը կազմէ սկա-
ռւատական համազգեստին և առանց գա-
ւազանի չենք դիտեր թէ ինչպէս կա-
րուի է մէկը սկառւա նկատել:

Սկառւատական գաւազանը պէտք է ըւ-
լայ մէկ մէթր վաթուն սմ. բարձրու-
թեամբ մէծ տղոց համար (12-14 տա-
րեկան): Ամէն սկառւա գաւազանին
վրայ կարձանագրէ իր անունը և կը
բաժնէ զայն մէթրական դրութեամբ,
այլպէսավ 1) իր գաւազանը չկորսուիք,
2) կը ծառայէ միշտ չափելու ամէն
առասկ բաներ:

Սկառւա պէտք է սիրէ իր գաւա-
զանը, այդ պատճառաւ պէտք է որ գա-
ւազանը ըլլայ «համակրելի», այսինքն
ոչ չատ հաստ և չատ երկար, պղուկ
սկառւատին համար, այլ 1 մէթր 40սմ.
որ սկառւա բոնէ և դորձածէ հաճոյ-
քավ (կը ճանչնամ սկառւաներ, սրճք
չեն սիրեր իրենց գաւազանը պարզ այն
պատճառաւ որ չատ անդամներ ծիծա-
ղելի կամ վասնդաւը եղած են անով
մէք բոներու կամ քամլիյներուն մէջ:

ՍՈՒՐԵՆ ՆԱՊԱՆՑԵԱՆ

ՄԻ ՈՒ ԹԵ ԱՆ

Կ Ե Ա Ն Ք Բ

Հայ երիտասարդութեան, ջանանք որ
նա աւելի գարզանայ:

Յետոյ Փարբիգի «Վագրերը» տուին
մէծ բուրգերու փորձը և բանակումի
կրակի երգեր: Բոլորն ալ խիստ յաջող
և ժողովուրդը շատ զոհ մնաց:

Յետոյ խօսք առաւ պ. Մարք Սանիկէն
և անդամ մըն ալ չեշտեց թէ որքան
սերտ կապերայի բարեկամացած է իր
սիրելի Գուրգէնին հետ և յետոյ զառ-
նաբազան պ. Հանրի Մարթի, Միւր-
թիան Հով. Մարթին նախագահ պ. Ա-
յատիսեան, Մարք Սանիկէն և ընդ
պետք Գ. Մէծատարեան և ողջունուե-
ցան շրջանի խմբագետներուն կողմէ:

Ժանդէս սկառւաները պէտք չէ գո-
ւազանը տունը մտունան, կամ տունը
թողուն այլ միշտ իրենց հետ ունենան
զայն, իրը լաւագոյն ընկեր և օգնա-
կան: Պէտք է ջանան նոյնոչն որ ի-
րենց գաւազանը ըլլայ յարմար, չափու-
ուր, և մասնաւրապէս «համակրելի և
սիրուն»:

Հանդէսը սկառւա սկառւատական մար-
չով, շրջանի 12 խմբային զրոշակներու
առջին տողանցք կատարեցին սկա-
ռւաները, և զայլիկները:

Յետոյ զայլիկները ներկայացուցին
իրենց յայտագիրը, որն էր, Ա. «Բարի
ուրծը» և երկրորդ ֆրանսերէն երգու-
թառն ներկայացում մը:

Յետոյ խօսեցաւ պ. Ա. Առախուան,
որ բարի զայտառմազինէ յետոյ մէր
օրուայ օտարը հիւրեսուն, ժողովուր-
դին անդամ մը ևս պարզեց մէր Միւր-
թիան նախատակը, և ըստու բոլոր ճի-
շերը կ'ըլլան մէր տղոց կողմէ, մէզի
կը մնայ քաջալերել զիւնիք մէր անվե-
րազան համակրութեամբ: Սաեղծւած
կազմակերպութիւնը պատիւ մըն է

Երկրորդ մասի սկիզբին պ. Արշակ

Զամալեան ժողովուրդին պարզեց մէր
Միւրթիան մէկ նար գործը, «Հայ Ա-
րիներու Բարեկամներու Միւրթիան»
կազմութիւնը, որուն նորատակը պիտի
ըլլայ օժանդակել մէր Միւրթիան: Պ.
Զամալեան յետոյ զեկավարեց եսա-

զոյն Դրօչակի մը աճուրդը, որմէ զոյցաւ 1100 Փըսնք չնորհիւ իր մեծ ջանքերուն։ Կ'արժէ մասնաւոր չնորհակալութիւններ յայտնել իրեն և նոյնպէս Հայ Արքիներու երկու բարեկամներուն, Պ. ՍԱՀԱԿ ՅՈՎՀԱՆՆԵԼՅԵԱՆԻ և Պ. ՏԻԼՄԻԶԵԱՆԵԿԻ, որոնք ամենամեծ մասնակցութիւնը ունեցան։

Երկրորդ մասին Փաթեփի Ա. խումբը
ներկայացուց կենդանի պատկերներ.
առաջինը առաջան մըն էր հայ զիւ-
ղական կեանքին, իսկ երկրորդը «ու-
ղեռութիւն մը զէպի լուսին»:

Յետոյ խօսեցաւ ոլ. Հանրի Մարթի
որ Սկառտահական Միջազգային կոմի-
տէին կողմէ չնսրհաւորեց Հայ Արքինե-
րու կազմակերպութիւնը, և անդամ-
մբն ալ շեշտեց իր վտահութիւնը մեր
Միութեան հանդէպ:

Իրեն պատասխանեց ընդհ. պետը,
յետոյ կարգացուեցաւ Միջազգային
Կոմիտէի կողմէ վրկուած հեռազերք,
որը հետեւալն էր. «Զերմագին շնոր-
հաւորութիւններ և յաջողութեան
մագթանքներ»:

Բնդէ . պետը պարք Մարգ Սահիկի և
Ա. Խատիսեանի յանձնեց չնորհակա-
րամիւթեան սսկիկ Կանակու:

Հանդէսը վերջանալէ՝ առաջ ներկաւ-
յացուեցաւ Անաթօլ Թրանսի մէկ կա-
տակիրգութիւնը և ժողովուրդը ցրուե-
ցաւ զահ տապահութիւնը։

Հանդէսին ներկաներուն մէջ կը նշմարուէին
Վասմշապուի նպիսկովով Քիպարեան, կոմս
Մարքի, Մարք Սահիկ, Ա. Խատիսեան, Ա.
Լրացեան, Տէր և Տիկ. Զամալեան, Գիւլ-
յանզանեան, Սասունի, Մշտատուրեան, Աւե-
որի Խահակիան, պ. Գերասիմ Բալայեան,
Տէր և Տիկ. Տօքր-Տէր-Գաւորեան, Պօղոսեան,
Տիկին Շանը, Հայկ Արամ Քիպարեան, Տիկ-
յան Բէկպատեան, Ալբունեան, Գարակէօդ-
յան, Ռէն, Տիկին Կորկանեան, Սահիկ Քնառ-
սիմ, Տէր և Տիկ. Սեդրակ Սասունի, պ. Շա-
յանեան, բոլոր սկառուտ ծնողները, հայ զա-
նազան կազմակերպութեանց անդամներ :

ՆՈՐ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

Սկառւական Միջազգային
Կեդրոնական Կոմիտէն իր անց-
եալ տարուայ նիստին մէջ փա-
փագ յայտնած էր որ աշխարհիտ
չորս կողմ ցրուած հայ սկառւա-
ները հաւաքուին մէկ զրօշի տակ
եւ թ. Հայ Արքիներու յանձնած
էր այս մասին կարեւոր պարտա-
կանութիւն մը վարելու համար
ընդհանուր կողմակերպութիւ-
նը:

Դեկտեմբեր ամսության ընթացքին
արդէն մեր մէծ ընտանիքի մէջ
մասն երկու կազմակերպու-
թյուններ:

q n k p l k d

Ոռումանիոյ մեր սկառաւ եղ-
բայրները տոխն տառջին քայլը,
և նախաձեռութեամբ Յ. Միթ-
անեանի կազմուած է արդէն
Պուքը շի մեր Ա. Մասնացիւլը,
Յ. Միթանեան շըջանացին
խմբապետ նշանակուած ըլլալով
պիսի կազմէն նաեւ ուրիշ Մաս-
նացիւլը Ռումանիոյ մէջ:

94 3 P H K P

Պէլըութիւն մէջ ալ կազմուած
է Երէց սկառաւաներու խումբ մը:
Ընդհանուր Պետք խմբավետ նը-
շանակած է Եղբ. Պիմէն Հըն-
տամեանը որ արդէն ձեռնարկած
է կազմակերպական աշխատան-
քի:

Մանրամասնութիւնները «ՀայԱրթ»ի յառաջիկաց թուղ:

«ՀԱՅ ԱՐԻ»Ե ԿԸ ԾԱԽՈՒԹԻՒՆ

ՓԱՐԻԶ, ՀՐԱՆՏ-ՍՎԱՐՈՒԻՔ Գրասունիք (51, Rue Monsieur le Prince Paris 6)

Հ. ԴԵՐՁԱԿԵԱՆԻ մօն (7, Rue de Tournon, Paris 6).

Հայոց Եկեղեցին (15, Rue Jean-Goujon)

Հին, ՍՏԵՓԱՆ ՊՕՂՈՍԵԱՆԻ մօս, 64, Rue Bonnel.

ՎԱԼԱՆՍ, ՊԱՐՈՅՐ ՊԱԵԱՆԻ մօտ, 14, Rue Bouffier.

ՄԱՐՍԵԼ, ՆՈՒՐՀԱՆ ԳԱՎԻԶԵԱՆԻ մօս, 25, Avenue du Château, La Valbarelle

ՊՈՒԲՐԵՇ, Յ. ՄԻԹԻՃԱՆԵԱՆԻ մօն, Mossilov 329, Bucarest.

ՊԵՏՐՈՒԹ, ԱՊԱՃԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆԸ

ԳԱՀԻՐԵ, ՀԱՅԿ ԺԱՄԿՈՉԵԱՆԻ ՄՕՏ

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ, Պ. ԱԲԻՍՈՂՈՄԵԱՆԻ մօւ, 99, Lexington Ave. New-York City.

Եթիվերստ ԱՌԱՋՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏՃԱԽԱՐ «ՄՈԽՐԱԳՈՆ ԳԱՅԼ» ԻՆ «ՍԱՐԵԲՈԽ ՈԳԻՆ» ՊԱՏՄՈՒԱՆՔԻՆ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԵԽ ՎԵՐԱԾ ՑԱՌՁԱԿԱՎՈՅ ԹԻՌՎ ՊԻՏԻ ՏԱՆԻՖ:

— ԱՐԵՎԱԿԱ —
Տարբան. 12 Հունիս 1930.

ՀԱՅ ՍԿԱՈՒՏԻՆ ԱՆՀՐԱԺԵԾՏ Է

ՍԿԱՈՒՏԻՆ ՈՒՂԵՑՈՅՑՑ

64 էջ, պատկերազարդ, հրատարակութիւն Ֆ. Հ. Ս. Միութեան

Գիմ 5 Փրանք.

Դիմել «Հայ Արի» է

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԱԿԱՆ ՕՐԵՆՔՆԵՐ

ՖԲ. ՀԱՅ ՍԿԱՈՒՏՆԵՐՈՒ

Բ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ 1930

Գիմ 1 Փրանք

Դիմել «Հայ Արի» է

ՀՐԱՊԱՐԱԿ ԵԼԱՀ

ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ «ՍԿԱՈՒՏԻՆ ՈՒՂԵՑՈՅՑՑ»ԻՆ

Կը պարունակէ գործնական վորփոխութիւններ
Հաստատուած Բրիվայի Համաժողովին:

Գիմ 1 Փրանք

Դիմել «Հայ Արի» գործակալներուն

ՀԱՅ ՍԿԱՈՒՏԻՆ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ է

ՍԿԱՈՒՏԻՆ ՈՒՂԵՑՈՅՑՑԸ

64 էջ, պատկերազարդ, հրատարակութիւն Ֆ. Հ. Ս. Միութեան

Դիմ 5 Փրամիք.

Դիմել «Հայ Արի» ի

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԱԿԱՆ ՕՐԵՆՔՆԵՐ

ՖԲ. ՀԱՅ ՍԿԱՈՒՏԻՆԵՐՈՒ

Ա. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ 1928

Դիմ 1 Փրամիք

Դիմել «Հայ Արի» ի